

Sygn. akt III Ko 98 /14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w III Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący SSO Sławomir Cyniak (spr.) Sędziowie SSO Katarzyna Sztandar

SSO Tomasz Olszewski

Protokolant Bożena Wolfram, Paulina Lewandowska

w obecności Prokuratora Izabeli Stachowiak

po rozpoznaniu w dniach 26 września 2014r., 22 października 2014 roku

sprawy z wniosku pełnomocnika wnioskodawcy Z. J. w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne tymczasowe aresztowanie

orzeka:

1. na podstawie art. 552 § 4 kpk zasądza od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. na rzecz Z. J. kwotę 5000 (pięciu tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od dnia 22 grudnia do dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. sygn. akt II K 868/12 z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia,
2. w pozostałej części wniosek oddala,
3. koszty postępowania przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt III Ko 98/14

UZASADNIENIE

W dniu 6 marca 2014 r. Z. J., za pośrednictwem swojego pełnomocnika, wystąpił do tutejszego Sądu z wnioskiem o zasądzenie na jego rzecz kwoty 100.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od daty uprawomocnienia się wyroku tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne zastosowanie wobec niego izolacyjnego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania.

W uzasadnieniu swego wniosku pełnomocnik wnioskodawcy wskazał, że z uwagi na finalne wymierzenie Z. J. za popełnione przestępstwo jedynie kary grzywny, środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania był niewątpliwie niesłusznie stosowany wobec wnioskodawcy. Fakt izolacji penitencjarnej negatywnie odbił się na działalności gospodarczej prowadzonej uprzednio przez Z. J., jak i również na członkach jego rodziny, w szczególności dzieciach. Fakt wieloletniego prowadzenia postępowania karnego rzutował bezpośrednio na jego wizerunek oraz społeczną ocenę jego osoby. Dlatego też wnioskodawca dochodził łącznie kwoty 100.000 zł, z czego kwota 50.000 zł winna stanowić odszkodowanie za wyrządzoną wnioskodawcy szkodę za „niesłuszne skazanie” a kwota 50.000 zł zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w wyniku tymczasowego aresztowania.

Pismem z dnia 10 października 2014 r. pełnomocnik wnioskodawcy rozszerzył żądanie, wnosząc dodatkowo o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz Z. J. kwoty 20.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku tytułem odszkodowania za bezpodstawnie stosowany przez okres 3 dni tymczasowy areszt, mimo jego

wcześniejszego uchylecia, przyjmując za podstawę określenia kwoty odszkodowania minimalną stawkę 10 stawek dziennych grzywny i maksymalnej wysokości jednej stawki w kwocie 2000 zł.

Na rozprawie Prokurator wniósł o zasądzenie na rzecz Z. J. kwoty 5000 zł tytułem zadośćuczynienia za niesłuszne aresztowanie w okresie od 22 grudnia (...) do 24 grudnia 2007 r., w pozostałej części wnosił o oddalenie wniosku.

Wnioskodawca i jego pełnomocnik podtrzymali swoje stanowisko wnosząc łącznie o 120.000 zł tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania za niesłuszne tymczasowe aresztowanie wraz z ustawowymi odsetkami.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Prokuratura Okręgowa w Piotrkowie Trybunalskim prowadziła za sygnaturą akt I Ds. 23/06 postępowanie w sprawie o przestępstwa płatnej protekcji, łapownictwa biernego oraz nadużycia władzy, określone w art. 228 kk, 230 kk, 230a kk oraz 231 kk.

(postanowienie Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 23 czerwca 2006 r. o wszczęciu śledztwa k. 2 akt II K 868/12).

W dniu 31 lipca 2007 r. funkcjonariusze policji zatrzymali Z. J..

(protokół zatrzymania Z. J. k. 1449 akt II K 868/12).

Postanowieniem Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 30 lipca 2007 r. postawiono Z. J. zarzuty popełnienia przestępstw z art. 230§1 kk w zw. z art. 12 kk oraz z art. 230§1 kk w zb. z art. 229§1 i §3 kk w zw. z art. 11§2 kk, jak i również w tym samym dniu przesłuchano Z. J. w charakterze podejrzanego.

(postanowienie o przedstawieniu zarzutów k. 1477 akt II K 868/12, protokół przesłuchania Z. J. k. 1480-1481).

W dniu 1 sierpnia 2007 Prokurator Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim wystąpił z wnioskiem o zastosowanie wobec Z. J. środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania.

(wniosek prokuratora k. 1487 akt II k 868/14).

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 2 sierpnia 2007 r., w sprawie II Kp 687/07, na podstawie art. 249§1 kpk, art. 258§1 pkt. 2 kpk i art. 258§2 kpk zastosowano wobec Z. J. tymczasowe aresztowanie na okres 3 miesięcy, tj. do dnia 31 października 2007 r.

(postanowienie Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim k. 13-14, 23-24 oraz k. 1501 akt II k 868/12).

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 14 sierpnia 2007 r., w sprawie IV Kz 391/07, powyższe postanowienie utrzymano w mocy.

(postanowienie Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 14 sierpnia 2007 r. k. 1563 akt II k 868/12).

W dniu 12 października 2007 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim wystąpił do Sądu Rejonowego w Opocznie z wnioskiem o przedłużenie tymczasowego aresztowania wobec Z. J..

(wniosek o przedłużenie tymczasowego aresztowania k. 1820-1821 akt II k 868/12).

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Opocznie z dnia 22 października 2007 r., w sprawie o sygnaturze akt II Kp 346/07, na podstawie art. 263§2 kpk, 249§1 kpk, 258§1 pkt.2 i §2 kpk przedłużono wobec Z. J. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania do dnia 31 grudnia 2007 r. Powyższa decyzja sądu rejonowego została utrzymana w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 21 listopada 2007 r., w sprawie IV Kz 553/07.

(postanowienie Sądu Rejonowego w Opocznie k 10-12, 20-22 oraz k. 1829-1830 akt II K 868/12, postanowienie Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim k. 1920 akt II K 868/12).

Aktem oskarżenia, który wpłynął do Sądu Rejonowego w Opocznie w dniu 20 grudnia 2007 r., zarzucono Z. J. popełnienie przestępstwa z art. 230§1 kk w zw. z art. 12 kk oraz przestępstwa z art. 230§1 kk. Sprawę zarejestrowano wówczas pod sygnaturą akt II K 262/07.

(akt oskarżenia k. 2437-2453 akt II K 868/12).

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Opocznie z dnia 21 grudnia 2007 r. uchylono wobec Z. J. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania i zastosowano dozór policji z obowiązkiem meldowania się na Komendzie Policji w D. jeden raz w tygodniu.

(postanowienie Sądu Rejonowego w Opocznie k. 8-9, 18-19 oraz k. 2476 akt II K 868/12).

W dniu 21 grudnia 2007 r. wydano nakaz zwolnienia Z. J. z Aresztu Śledczego P..

(nakaz zwolnienia k. 2477 akt II k 868/12).

Z. J. został zwolniony z Aresztu Śledczego w P. w dniu 24 grudnia 2007 r.

(zawiadomienie o zwolnieniu ze sprawy k. 2491 akt II K 868/12, zeznania wnioskodawcy Z. J. k. 43, informacja z Aresztu Śledczego w P. k. 48).

Postanowieniem z dnia 7 lutego 2008 r., w sprawie II K 262/07 Sąd Rejonowy w Opocznie uznał się niewłaściwym do rozpoznania przedmiotowej sprawy i przekazał ją sądowi właściwemu miejscowo – Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Trybunalskim. Sprawę zarejestrowano wówczas pod sygnaturą II K 98/08.

(postanowienie Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim k. 2557 akt II k 868/12).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie II K 98/08 uznano Z. J. za winnego przyjęcia korzyści majątkowych lub ich obietnic w zamian za pośrednictwo w załatwianiu pomyślnego zaliczenia egzaminu na prawo jazdy, w stosunku do osób ubiegających się o nabycie uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi, tj. czynu z art. 230§1 kk w zw. z art. 12 kk (pkt. IX aktu oskarżenia) oraz czynu z art. 230§1 kk (pkt. X aktu oskarżenia) i za te przestępstwa orzeczono wobec niego za czyn określony w pkt. IX aktu oskarżenia karę 1 roku pozbawienia wolności i karę grzywny 100 stawek dziennych, ustalając wartość jednej stawki na kwotę 10 zł, a za czyn określony w punkcie X – karę 1 roku pozbawienia wolności. Sąd następnie za zbiegające się przestępstwa wymierzył Z. J. karę łączną 1 roku pozbawienia wolności oraz zaliczył na jej poczet okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 31 lipca 2007 r. do dnia 21 grudnia 2007 r.

(wyrok Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim k. 3674-3681 akt II K 868/12).

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 5 października 2010 r., w sprawie IV Ka 413/10 zmieniono powyższy wyrok Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim w ten sposób, że rozwiązano rozstrzygnięcie o karze łącznej wobec Z. J., uchylono zaskarżony wyrok w części dotyczącej czynu zarzucanego Z. J. w punkcie X aktu oskarżenia i w tym zakresie, na podstawie art. 17§1 pkt. 6 kpk w zw. z art. 414§1 kpk, umorzono postępowanie karne, a nadto uchylono zaskarżony wyrok w stosunku do wnioskodawcy w zakresie czynu zarzucanego mu w punkcie IX aktu oskarżenia i w tej części przekazano sprawę Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Trybunalskim do ponownego rozpoznania.

(wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim k. 3871-3876 akt II K 868/12).

Po ponownym wpływie akt do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim, sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą II K 882/10. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 30 kwietnia 2012 r., w sprawie II k 882/10, Sąd uznając stopień społecznej szkodliwości czynu za znikomy, na podstawie art. 17§1 pkt. 3 kpk w zw. z art. 1§2 kk umorzył postępowanie karne wobec Z. J..

(wyrok Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim k. 4206 – 4211 akt II k 868/12).

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 6 listopada 2012 r., w sprawie IV Ka 638/12, uchylono zaskarżony wyrok w stosunku do Z. J. i przekazano sprawę Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Trybunalskim do ponownego rozpoznania.

(wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim k. 4354-4356 akt II K 868/12).

Po wpływie akt do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą II K 868/12. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 21 czerwca 2013 r., w sprawie II K 868/12, uznano Z. J. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 230§1 kk i wymierzono mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat. Nadto Sąd orzekł wobec Z. J. karę grzywny w liczbie 288 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 zł oraz zaliczył na jej poczet okres tymczasowego aresztowania od dnia 31 lipca 2007 r. do dnia 21 grudnia 2007 r.

(wyrok Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim k. 4605-4606).

Wyrokiem z dnia 29 października 2013 r., w sprawie IV Ka 473/13, Sąd Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim zmienił zaskarżony wyrok odnośnie Z. J. i przyjął, że czyn przypisany oskarżonemu stanowił wypadek mniejszej wagi z art. 230§1 i 2 kk i na podstawie tego przepisu wymierzył Z. J. karę 288 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł, uznając ją w całości za wykonaną; w pozostałym zakresie wyrok utrzymał w mocy.

(wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim k. 4677 akt II K 868/12).

Z. J. ma 45 lat. Urodził się w O.. Zamieszkuje w D.. Posiada wykształcenie średnie. Z zawodu jest mechanikiem maszyn i urządzeń przemysłowych. Obecnie wykonuje zawód instruktora nauki jazdy. Jest żonaty, posiada dwoje małoletnich dzieci. Przed osadzeniem w areszcie śledczym prowadził w D. szkołę nauki jazdy. Powyższa działalność gospodarcza po osadzeniu Z. J. w areszcie była kontynuowana przez jego żonę. W skutek zastosowania tymczasowego aresztowania wobec wnioskodawcy Z. J. pozostawił żonę oraz dwójkę małoletnich dzieci. Żona prowadziła działalność gospodarczą wnioskodawcy i sama zajmowała się dziećmi. W miejscowości, w której zamieszkiwał Z. J., był postrzegany jako „niesamowity przestępca”. W skutek powyższego zmniejszyły się dochody z prowadzonej przez żonę wnioskodawcy działalności gospodarczej. Część znajomych odwróciła się od niego, a dzieci wnioskodawcy otrzymywały od swoich rówieśników krzywdzące informacje na jego temat.

(zeznania świadka Z. J. k. 42-43 dane osobopoznawcze k. 42 oraz k. 4533 akt II K 868/12).

Sąd dokonał ustaleń faktycznych dotyczących zatrzymania i tymczasowego aresztowania w oparciu o uznane za wiarygodne zeznania Z. J., jak i w oparciu o dokumenty organów postępowania przygotowawczego i sądu, sporządzone w toczącym się wobec wnioskodawcy postępowaniu karnym. Za prawdziwe należy również uznać zeznania wnioskodawcy, w szczególności w zakresie zwolnienia go z aresztu śledczego dopiero w dniu 24 grudnia 2007 r., przy czym uchylenie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania nastąpiło w dniu 21 grudnia 2007 r. co znalazło potwierdzenie w informacji przesłanej z jednostki penitencjarnej (k. 48). Nadto walorem wiarygodności odznaczały się zeznania Z. J. co do skutków jakie wywołała jego izolacja penitencjarna odnośnie ostracyzmu w środowisku zamieszkania, obniżenia dochodów z prowadzonej działalności gospodarczej czy też pozostawienia rodziny – żony i dwójki małoletnich dzieci.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Przepisy rozdziału 58 kpk udzielają ochrony prawnej interesom obywateli, którzy na skutek wykonania orzeczenia dotkniętego wadą prawną lub faktyczną zostali pozbawieni wolności.

W kręgu beneficjentów w/w przepisów, zgodnie z art. 552 § 4 kpk, znajdują się m.in. osoby, wobec których zastosowano tymczasowe aresztowanie, ocenione później, jako niewątpliwie niesłuszne.

Akceptując pogląd wypowiedziany przez Sąd Najwyższy m.in. w Uchwale z 15.09.1999r. (...) 27/99 oraz w wyroku z dnia 26 października 2001 r. w sprawie II KKN 122/99 (LEX nr 51585), stwierdzić należy, że oceny słuszności tymczasowego aresztowania na podstawie przepisu art. 552 § 4 kpk należy między innymi dokonywać z punktu widzenia ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy, na zasadzie ryzyka.

Niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie będzie miało miejsce wówczas, gdy było ono stosowane z naruszeniem przepisów k.p.k. dotyczących tego środka zapobiegawczego, albo okazało się niezasadne z punktu widzenia ostatecznego (prawomocnego) rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności karnej, w świetle całokształtu okoliczności ustalonych w tej sprawie (wyrok SA w Lublinie z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie sygn. akt II AKa 103/08, LEX nr 466402).

Decyzja o zastosowaniu tymczasowego aresztowania wobec Z. J., biorąc pod uwagę chronologię zapadłych wobec wnioskodawcy orzeczeń, oparta była na przeświadczeniu, że zebrany w sprawie materiał wskazuje na duże prawdopodobieństwo (art. 249§1 kpk) że w/w jest sprawcą zarzucanych mu czynów naruszających dyspozycję art. 230§1 kk, a nadto może mu zostać wymierzona surowa kara, biorąc pod uwagę, że górna granica czynu z art. 230§1 kk wynosi 8 lat pozbawienia wolności. Warto zauważyć, że środek zapobiegawczy stosowany był de facto w toku postępowania przygotowawczego, kiedy to zarzucono skazanemu przestępstwa płatnej protekcji, pośredniczenia w załatwieniu sprawy w zamian za korzyści lub ich obietnice. Oprócz wnioskodawcy, podobne zarzuty postawiono jeszcze szeregu innym osobom. Po wypłynięciu aktu oskarżenia do Sądu w dniu 20.12.2007r., Sąd Rejonowy w Opocznie w dniu 21.12.2007r. uchylił tymczasowe aresztowanie, stosując w zamian łagodniejszy środek w postaci dozoru Policji. Pamiętać należy, że podstawą zastosowania każdego środka zapobiegawczego zarówno o charakterze izolacyjnym, jak i nieizolacyjnym jest istnienie dużego prawdopodobieństwa, że sprawca dopuścił się zarzucanego mu czynu, tj. spełnienia przesłanki określonej w art. 249§1 kpk. Tak więc Sąd Rejonowy w Opocznie uchylając tymczasowe aresztowanie wobec Z. J., a w zamian stosując dozór policji, również swoją decyzję oparł na przekonaniu, że zgromadzone w sprawie dowody wskazują na konieczność stosowania środka zapobiegawczego, lecz tym razem o charakterze nieizolacyjnym. Warto zauważyć, że Sąd podejmując taką decyzję, uczynił to po wniesieniu aktu oskarżenia do sądu, gdy zebrany był w większości cały materiał dowodowy. Finalna ocena prawno-karna poczyniona przez Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z dnia 21.06.2013r., w sprawie II K 868/12, zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 29.10.2013r., w sprawie o sygn. IV Ka 473/13, nie rzutuje na uznanie niesłuszności całego okresu stosowania wobec wnioskodawcy tymczasowego aresztowania. Wnioskodawca został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 230§1 i 2 kk, przy przyjęciu, że stanowił wypadek mniejszej wagi i wymierzono karę nieizolacyjną – karę grzywny, która z uwagi na zaliczenie na poczet tymczasowego aresztowania, została uznana za wykonaną w całości.

W ustalonym stanie faktycznym, w ocenie Sądu nie zaktualizowała się zatem odpowiedzialność odszkodowawcza Skarbu Państwa, obejmująca na zasadzie ryzyka wszystkie przypadki, w których tymczasowe aresztowanie zastosowano w sposób niewątpliwie niesłuszny z uwagi na ostateczne rozstrzygnięcie sprawy. Z. J. został skazany, zaś na poczet orzeczonej kary grzywny zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie II K 868/12 od 31.07.2007r. do 21.12.2007r. Dochodzone roszczenie pełnomocnika wnioskodawcy tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie obejmowało cały okres pozbawienia wolności, także zaliczony na poczet wymierzonej kary grzywny. Uznając powyższy wniosek w całości, doszłoby do podwójnej rekompensaty z tytułu zastosowanego tymczasowego aresztowania. Tymczasem z odpowiedzialnością Skarbu Państwa z tego tytułu mamy do czynienia wówczas gdy osoba pozbawiona wolności rzeczywiście poniosła szkodę lub doznała krzywdy, która nie została zrekompensowana. Natomiast szkoda zostanie zrekompensowana we wszystkich wypadkach zaliczenia okresu tymczasowego aresztowania na poczet kary, nie tylko pozbawienia wolności, w tej lub

w innej sprawie, w której tymczasowe aresztowanie było stosowane, na podstawie art. 63 § 1 k.k. lub art. 417 k.p.k. (Komentarz aktualizowany do art. 552 kpk L. P. LEX/El/14, SN V KKN 481/99, OSNKW 2001, nr 7-8, poz. 66, wyrok SA w Szczecinie II AKa 85/13, 2013-05-29 OSASz 2013/4/26-36, wyrok SA w Warszawie II AKa 4/14, 2014-01-31 LEX 1451828). Tym samym nie można było uwzględnić wniosku obejmującego okres stosowania tymczasowego aresztowania od 31.07.2007r. do 21.12.2007r.

Niemniej jednak kwestią wymagającą koniecznej analizy jest fakt, że decyzja o zwolnieniu Z. J. zapadła w dniu 21.12.2007r., zaś wnioskodawca opuścił areszt 24.12.2007r., czyli trzy dni później. Sąd Rejonowy w Opocznie postanowieniem z dnia 21.12.2007r. uchylił wobec Z. J. tymczasowe aresztowanie. W tym samym dniu został również wydany nakaz zwolnienia wnioskodawcy z Aresztu Śledczego w P.. Jednakże dokumentacja skutkująca zwolnieniem wnioskodawcy z izolacji dotarła do Aresztu Śledczego w P. dopiero w dniu 24.12.2007r. i w tym dniu został Z. J. zwolniony. Przez okres 3 dni, od dnia 22.12.2007r. do dnia 24.12.2007r., wnioskodawca de facto nie powinien przebywać w areszcie. Pełnomocnik wnioskodawcy wniósł w tym zakresie dodatkowo o 20.000 zł tytułem odszkodowania, podając metodę wyliczenia jako iloczyn 10 stawek dziennych grzywny, przy wysokości jednej stawki w kwocie 2000 zł. Sąd również w tym zakresie wniosku pełnomocnika wnioskodawcy nie uwzględnił. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem doktryny i judykatury wskazuje się, że przy ustalaniu wysokości szkody przyjmuje się metodę dyferencyjną. Zgodnie z nią szkodę majątkową stanowi różnica między obecnym stanem majątkowym poszkodowanego, a stanem, jaki by istniał, gdyby nie nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę; zadaniem wynagrodzenia szkody jest wyrównanie tej różnicy. Metoda ta opiera się więc na zbadaniu rzeczywistego stanu majątkowego po wyrządzeniu szkody oraz na określeniu hipotetycznej sytuacji majątkowej, która mogłaby mieć miejsce, gdyby zdarzenie wywołujące szkodę nie nastąpiło, a dodatkowo na ustaleniu wszystkich strat i wydatków, jakie poniósł poszkodowany oraz utraconych korzyści - wszystko w ramach normalnego związku przyczynowego (K. Pietrzykowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 1997, t. I, s. 636). Bez wątpienia bezpośredni związek przyczynowo-skutkowy między powstałą szkodą majątkową a zastosowaniem tymczasowego aresztowania wykazać można w przypadku pogorszenia się położenia majątkowego, wywołanego uniemożliwieniem poszkodowanemu podjęcia pracy zarobkowej przez okres odbywania tymczasowego aresztowania, wynikający z utraconych zarobków. Podejmując się próby oszacowania wielkości szkody, w tym przypadku przyjąć należy, iż szkoda wynikająca z niesłusznego tymczasowego aresztowania nie jest sumą utraconych zarobków, lecz różnicą między stanem majątkowym, jaki by istniał, gdyby poszkodowanego nie pozbawiono wolności, a stanem rzeczywistym w chwili odzyskania wolności, a po stronie dochodzącej roszczenie cięży obowiązek wykazania poniesionej szkody (wyrok SA w Rzeszowie z dnia 13 marca 2014 r., w sprawie II AKa 16/14, LEX nr 1441484, wyrok SA w Warszawie II AKa 179/13, 2013-06-19, LEX nr 1344259). Przechodząc na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że pełnomocnik wnioskodawcy nie udowodnił rzeczywistej szkody jaka powstała w majątku Z. J. w okresie od 22.12 do 24.12.2007r. Z. J. przed osadzeniem w areszcie wykonywał działalność gospodarczą polegającą na nauce jazdy, która następnie kontynuowana była przez jego żonę. Zeznania wnioskodawcy, że w trakcie gdy on nie prowadził działalności gospodarczej dochody z niej uległy zmniejszeniu, były zbyt ogólne, by ustalić rzeczywistą szkodę. Wnioskodawca nie podał bowiem o ile zmniejszyły się dochody, a biorąc pod uwagę, że Z. J. jedynie trzy dni był niesłusnie osadzony trudno twierdzić, że straty jakie poniósł wynosiłyby aż 20.000 zł, zgodnie z roszczeniem odszkodowawczym. Ponadto, w świetle przedstawionego powyższej orzecznictwa, trudno zaakceptować metodę wyliczenia odszkodowania w wysokości 20.000 zł, przedstawioną przez pełnomocnika wnioskodawcy. Wg koncepcji pełnomocnika wnioskodawcy odszkodowanie miarkowane jest wysokością 10 stawek grzywny, przy ustaleniu jednej stawki na kwotę 2000 zł. Przyjęcie tak dowolnego algorytmu, bez szczegółowego wyliczenia i uzasadnienia tej metody jest nieakceptowalne. Dlatego też żądanie odszkodowania i w tym zakresie również podlegało oddaleniu.

Sąd przyjął jednak, biorąc pod uwagę fakt niezasadnej izolacji Z. J. w dniach od 22.12.2007r. do 24.12.2007r., że roszczenie o zadośćuczynienie jest co do zasady słuszne. Niemniej jednak kwestią sporną pozostawała wysokość żądanego zadośćuczynienia, której domagał się pełnomocnik wnioskodawcy, w wysokości 50.000 zł. Jak to przyjmuje powszechna praktyka sądów (patrz m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 kwietnia 2008 r. w sprawie II AKa 46/08, KZS 2008/6/48) - określając wysokość zadośćuczynienia, bierze się pod uwagę nie tylko czas trwania niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania, ale także stopień dolegliwości, z jaką wiązało się stosowanie

tego najsurowszego środka zapobiegawczego, a więc przykrości i przeżycia natury moralnej z tego wynikające (uczucie przykrości, utrata dobrego imienia) konieczność poddania się rygorom związanym ze stosowaniem aresztowania, jak również ewentualny ostracyzm środowiskowy i nieprzychylnie reakcje po zwolnieniu z aresztu. Zarazem należy kwotę zadośćuczynienia oznaczać z umiarem, stosownie do realiów społecznych, jak zamożność mieszkańców, wartość pieniądza itp. Innymi słowy, orzekając o zadośćuczynieniu należy jednakowo dążyć do tego, by nie pozostało poczucie krzywdy aresztowanego niesłusznie, ale i by orzeczenie nie było sposobem uzyskania nadmiernych korzyści finansowych. Analogicznie wypowiedział się także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 lutego 2008 r. w sprawie III K 349/07 (Biul. PK 2008/4/7). Dla wykładni pojęcia "zadośćuczynienia", o jakim mowa w art. 552 k.p.k. miarodajne są przepisy prawa cywilnego materialnego, a zwłaszcza art. 445 § 1 k.c., z którego wynika, że zadośćuczynienie powinno być "odpowiednie", tj. naprawiające w miarę możliwości krzywdę wyrządzoną niesłusznie aresztowanemu. Ustalenie jednak, jaka kwota w konkretnych okolicznościach jest "odpowiednia", należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 30 lipca 2014 r., IV KK 111/14 LEX nr 1487576).

W ślad za powołanymi poglądami, należało przyjąć, że realia niniejszej sprawy w niczym nie usprawiedliwiają wysokości żądania pełnomocnika wnioskodawcy. Faktem jest, że wnioskodawca w wyniku braku natychmiastowego zrealizowania decyzji o zwolnieniu go z izolacji doznał dużej przykrości i stresu związanego z dalszym wykonywaniem aresztu. W tym czasie wnioskodawca pozbawiony był kontaktu z rodziną, w tym z małoletnimi dziećmi, a wziąć należy pod uwagę, że był to okres przedświąteczny, w którym skazany nie mógł uczestniczyć. Jednak okres nieuzasadnionej izolacji wnioskodawcy nie był dotkliwie długi, wyniósł trzy dni. Natomiast przykrości związane z ostracyzmem w środowisku, w którym wnioskodawca funkcjonował, wynikały przede wszystkim z zastosowanego tymczasowego aresztowania, którego większość okresu została wnioskodawcy zrekompensowana w wyniku zaliczenia na poczet wymierzonej kary grzywny. Ponadto należy uwzględnić fakt ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie i skazania wnioskodawcy.

Sąd ustalając wysokość zadośćuczynienia przyznanego Z. J. starał się baczyć również, by jego wysokość pozostawała w powiązaniu z realnym stanem majątkowym pokrzywdzonego i ogólnej zamożności społeczeństwa w sposób, który nie stanowiłby sposobu uzyskania niewspółmiernych korzyści finansowych, nieadekwatnych z punktu widzenia celów, jakie owej rekompensacie stawia obowiązujące prawo.

Z tych wszystkich względów uznano, że kwota 5000 zł będzie kwotą adekwatną z punktu widzenia cierpień tak fizycznych, jak i psychicznych Z. J., których źródłem był pobyt wnioskodawcy w areszcie w okresie od 22.12.2007r. do 24.12.2007r. Powyższa kwota wyraża odczuwalną wartość ekonomiczną, a jednocześnie nie sprawia wrażenia nadmiernie wygórowanej. Należy mieć na względzie, że kwota w tej wysokości dla ogromnej części społeczeństwa polskiego jest wciąż znaczącym dochodem miesięcznym.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o art. 554§ 2 kpk.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.